

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.004.06.2019

Jacek Różański
Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubawie
ul. Łąkowa 8, 14-260 Lubawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/101

Nadzór nad bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubawie, ul. Łąkowa 8, 14-260 Lubawa (dalej: „OSiR” lub „Ośrodek”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Różański, Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji w Lubawie (dalej: „Dyrektor”), od 2005 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Nadzór nad stanem technicznym oraz bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019 (do 30 maja), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie.
Kontrolerzy	1. Andrzej Sibierski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/44/2019 z 25 marca 2019 r. 2. Łukasz Badura, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/50/2019 z 27 marca 2019 r.

(akta kontroli str.1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dyrektor zapewnił odpowiedni nadzór nad stanem technicznym, higieniczno-sanitarnym oraz bezpieczeństwem obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (dalej: „małej infrastruktury”) zarządzanych przez OSiR. Wszystkie urządzenia stanowiące wyposażenie ww. obiektów posiadały certyfikaty lub deklaracje zgodności z Polskimi Normami. Stwierdzono jednak konieczność wykonania w parku linowym prac dostosowujących poziom bezpieczeństwa do wymogów tych norm. Wszyscy pracownicy, którzy obsługiwali park linowy ukończyli szkolenie instruktorów ratowników oraz posiadali zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy na wysokościach powyżej trzech metrów.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły naruszenia przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane³ (dalej: „Prawo budowlane”), polegającego na wykonaniu siłowni zewnętrznej bez wymaganego zgłoszenia budowy właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej oraz przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁴ (dalej: „rozporządzenia”), tj. wykonania ogrodzenia placu zabaw z siatki metalowej zakończonej ostrymi elementami. Ponadto, w instrukcji bezpiecznego użytkowania parku linowego umieszczono tzw. klauzulę niedozwoloną, wyłączającą odpowiedzialność zarządcy za szkodę na osobie i przerzucającą na użytkownika odpowiedzialność za szkody o charakterze materialnym.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawie o NIK

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1.1. W latach 2017-2019 (I kwartał) OSiR zarządzał trzema obiektami małej infrastruktury, tj. parkiem linowym⁵, placem zabaw z piaskownicą i siłownią zewnętrzną (dalej: „siłownia”). Wszystkie ww. obiekty znajdowały się na terenie parku miejskiego Łazienki Lubawskie w Lubawie (dalej: „Park”)⁶. Ośrodek nie prowadził wyodrębnionej ewidencji tych obiektów, ale posiadał dotyczące ich dane, w tym odnoszące się do zamontowanych na nich urządzeń.

Regulaminy korzystania z Parku (w tym ze znajdującego się w nim parku linowego) oraz placu zabaw określone zostały uchwałą Rady Miasta Lubawa z 31 października 2014 r. w sprawie przyjęcia regulaminu korzystania z placów zabaw oraz regulaminu korzystania z Parku Miejskiego Łazienki Lubawskie⁷. Regulamin korzystania z parku linowego dostępny był m.in. na stronie internetowej Ośrodka w zakładce „park linowy” (także w postaci plików w formacie doc i pdf)⁸.

(akta kontroli str. 4-31)

1.2. Wszystkie urządzenia stanowiące wyposażenie zarządzanych przez Ośrodek obiektów małej infrastruktury posiadały certyfikaty lub deklaracje zgodności z Polskimi Normami.

(akta kontroli str. 32)

1.3. W latach 2017-2019 (do zakończenia kontroli) w Ośrodku nie obowiązywały odrębne procedury nadzoru nad obiektami małej infrastruktury oraz utrzymaniem ich w należyłym stanie technicznym, higieniczno-sanitarnym i estetycznym. W regulaminie organizacyjnym OSiR wyodrębniono dział techniczny, odpowiedzialny m.in. za bieżące utrzymanie obiektów zarządzanych przez Ośrodek i stan techniczny urządzeń⁹. Do obowiązków kierownika tego działu, zgodnie z zakresem czynności, należało m.in. utrzymanie budowli i urządzeń zarządzanych przez OSiR, bieżące usuwanie usterek oraz zapewnienie sprawności pracy maszyn, urządzeń i instalacji technicznych przez prowadzenie bieżących przeglądów.

(akta kontroli str. 33-35)

1.4. W badanym okresie codzienną obsługą parku linowego w poszczególnych latach zajmowało się od czterech do pięciu pracowników Ośrodka (łącznie siedmiu). Wszyscy ww. pracownicy ukończyli szkolenie instruktora ratownika parków linowych oraz posiadali zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy na wysokościach powyżej trzech metrów.

(akta kontroli str. 36-70)

1.5. W Ośrodku przechowywano certyfikaty i deklaracje zgodności z Polskimi Normami dla wszystkich urządzeń znajdujących się w zarządzanych przez niego obiektach małej infrastruktury. Ponadto, Ośrodek dysponował instrukcjami obsługi urządzeń placu zabaw, siłowni i parku linowego¹⁰, a także dokumentacją techniczną określającą wielkość stref bezpieczeństwa i rodzaj wymaganej w tych strefach nawierzchni amortyzującej upadki. Dokumentacja wykonania parku linowego znajdowała się w Ośrodku, a dokumentacja dotycząca budowy placu zabaw była przechowywana, wraz z dokumentacją powykonawczą, w Urzędzie Miasta Lubawa,

⁵ W sezonie 2019 r. park ten nie został uruchomiony do dnia zakończenia kontroli NIK.

⁶ Ośrodek nie zarządzał w tym czasie obiektami wybudowanymi w ramach Programu Otwartych Stref Aktywności, nie wykonywał obiektów małej infrastruktury w tzw. systemie gospodarczym oraz nie dokonał likwidacji obiektów małej infrastruktury i znajdujących się na ich terenie urządzeń.

⁷ Uchwała nr XL/389/2014.

⁸ <http://parklinowy.lubawa.pl/bezpieczenstwo/>

⁹ Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Ośrodka, w dziale tym zatrudniano łącznie czterech pracowników, w tym kierownika, starszego konserwatora, konserwatora i robotnika gospodarczego (pełnił on także funkcję dozorczy Parku).

¹⁰ Określały one m.in. zasady konserwacji i eksploatacji urządzeń.

który – jak wyjaśnił Dyrektor – był inwestorem tego obiektu. Ośrodek nie dysponował dokumentacją budowy i dokumentacją powykonawczą siłowni (nie została ona w ogóle sporządzona), posiadał natomiast dokumentację zakupu zainstalowanych w niej urządzeń. Jedynym dokumentem potwierdzającym wykonanie ich montażu była faktura VAT z dnia 18 czerwca 2015 r.¹¹. Siłownię tę wykonano bez zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej.

(akta kontroli str. 71-73 128-138, 166-167)

1.6. Wyposażenie placu zabaw i siłowni stanowiły urządzenia zakupione i zamontowane nie wcześniej niż w grudniu 2014 r. W związku z tym, w latach 2017-2019 (do zakończenia kontroli NIK), nie było wymagane przeprowadzanie kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego¹². W badanym okresie nie zaistniały również okoliczności wymagające przeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 tej ustawy¹³.

(akta kontroli str. 30, 73-74)

1.7. W latach 2017-2018 obiekty małej infrastruktury zarządzane przez OSiR nie były kontrolowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego. W okresie tym dokonano dwukrotnie (raz w każdym roku) wymiany piasku w piaskownicy znajdującej się na placu zabaw zarządzanym przez OSiR. W dokumentacji zakupu piasku nie znajdował się atest higieniczny, a piaskownica nie posiadała zabezpieczeń przed zanieczyszczeniami.

Dyrektor wyjaśnił, że ochrona piaskownicy przed zanieczyszczeniem polegała m.in. na umieszczeniu jej na ogrodzonym placu zabaw i stałym, codziennym nadzorze dozorczy Parku. Podał także, że w piaskownicy stosowany był powszechnie dostępny piasek frakcji 2 mm, dla którego nie wymagał atestów higienicznych z uwagi na brak uregulowań prawnych w tym zakresie.

W wyniku oględzin placu zabaw i siłowni ustalono m.in., że wszystkie urządzenia znajdujące się na terenie tych obiektów posiadały certyfikaty poświadczające zgodność z normą PN-EN 1176¹⁴, były stabilnie zamocowane, nie posiadały ostrych krawędzi i niewyglądzonych spawów oraz zostały umieszczone z zachowaniem stref bezpieczeństwa wskazanych przez producenta, a urządzenia placu zabaw umieszczono na podłożu zapewniającym amortyzację (nawierzchnia sztuczna). Podczas oględzin stwierdzono także, że:

- dla placu zabaw sporządzono regulamin, zgodny z ww. uchwałą Rady Miasta w sprawie regulaminu placu zabaw, który umieszczono na tablicy informacyjnej, wskazano w nim m.in. adres i telefon zarządcy obiektu oraz telefony alarmowe – policja, pogotowie ratunkowe, straż pożarna – a także zamieszczono znaki graficzne informujące m.in. o zakazie palenia papierosów i spożywania alkoholu oraz informację o zakazie spożywania substancji odurzających

¹¹ W opisie tej faktury zapisano: „Usługa zamontowania urządzeń siłowni zewn. w parku miejskim. Sfinansowano z dotacji celowej.”

¹² Obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia.

¹³ Obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli bezpiecznego użytkowania obiektu każdorazowo w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 61 pkt 2, tj. w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziaływujących na obiekt, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, takich jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, osuwiska ziemi, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, pożary lub powódzie, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu budowlanego lub bezpośrednie zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.

¹⁴ Urządzenia siłowni wykonano przed wprowadzeniem normy PN-EN 16630 dla siłowni plenerowych, co nastąpiło 10 czerwca 2015 r.

(nie umieszczono informacji o możliwości zgłaszania nieodpowiedniego stanu obiektu jego zarządcy),

- nie sporządzono regulaminu siłowni, ale na wszystkich jej urządzeniach znajdowały się instrukcje obsługi,
- na trzech spośród 12 urządzeń znajdujących się na placu zabaw (karuzela krzyżowa i dwie kule na wsporniku) oraz na wszystkich urządzeniach siłowni umieszczono oznaczenia o ich zgodności z normą PN-EN 1176,
- wszystkie urządzenia wykonane z metalu, znajdujące się na placu zabaw, nosiły ślady łuszczenia się powłoki malarskiej i/lub korozji,
- huśtawka wahadłowa posiadała gumowe siedziska zamocowane na łańcuchach, a huśtawka wagowa posiadała elementy wyhamowujące jej ruch w postaci sprężyn,
- piasek w piaskownicy nie nosił widocznych śladów zanieczyszczenia, a elementy drewniane, z których wykonano jej obudowę, były zaimpregnowane,
- zachowano wymagane rozporządzeniem odległości obiektów od miejsc gromadzenia odpadów, okien pomieszczeń zamieszkiwanych przez ludzi, parkingów i miejsc postojowych dla samochodów oraz linii rozgraniczających ulice,
- ogrodzenie placu zabaw było wykonane z metalowych paneli posiadających ostre zakończenia, a siłownia nie posiadała ogrodzenia,
- jedna z trzech bramek w ogrodzeniu placu zabaw posiadała możliwość otwierania się tylko na zewnątrz¹⁵,
- urządzenia zamontowane na placu zabaw i siłowni posiadały osłony śrub oraz elementów montażowych,
- kosze na śmieci zamontowane były na placu zabaw oraz w alejkach przy siłowni,
- na terenie obu obiektów nie stwierdzono widocznych zanieczyszczeń.

Regulamin korzystania z Parku, uchwalony w kwietniu 2016 r. przez Radę Miasta Lubawa, zawierał m.in. zasady bezpieczeństwa obowiązujące w parku linowym. Rozstrzygnięciem nadzorczym z 24 maja 2016 r. Wojewoda Warmińsko-Mazurski stwierdził nieważność, z powodu rażącego naruszenia prawa, zapisów tego regulaminu dotyczących odpowiedzialności osób korzystających z parku linowego. Uznał za niedopuszczalne określenie przez radę gminy w sposób wiążący, w drodze aktu prawa miejscowego, zasad odpowiedzialności na terenie obiektu użyteczności publicznej. Zwrócił również uwagę na przerzucenie ryzyka korzystania z parku wyłącznie na jego użytkowników. Także Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał w 2017 r. takie zapisy za tzw. klauzulę niedozwoloną, tj. sprzeczną z dobrymi obyczajami i rażąco naruszającą interesy konsumentów¹⁶.

(akta kontroli str. 20-22, 74-105, 124-127)

1.8. W latach 2017-2019 (do 17 maja) OSiR posiadał ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej związane z wykorzystaniem obiektów małej infrastruktury¹⁷. W tym czasie na terenie Ośrodka nie doszło do wypadków spowodowanych niewłaściwym stanem technicznym takich obiektów.

¹⁵ W trakcie kontroli NIK mocowanie bramki, stwarzające możliwość nagłego opuszczenia placu przez dziecko, zostało usunięte i furtka otwierała się wyłącznie w kierunku do wewnątrz ogrodzenia.

¹⁶ Był to wynik przeprowadzonej w 2017 r. kontroli wzorców umownych stosowanych przez 27 przedsiębiorców, którzy prowadzili parki rozrywki, parki linowe, tory kartingowe i pola paintballowe.

¹⁷ Ubezpieczenie to zostało zawarte przez Urząd Miasta Lubawa dla wszystkich jego jednostek organizacyjnych.

Dyrektor wyjaśnił, że Park był codziennie nadzorowany przez dozorcę, do którego zadań należało m.in. kontrolowanie stanu technicznego oraz higieniczno-sanitarnego placu zabaw, siłowni i parku linowego¹⁸, a zgłaszane przez niego usterki i zanieczyszczenia terenu były na bieżąco usuwane. Wyjaśnił również, że urządzenia placu zabaw, siłowni i parku linowego poddawane były corocznej kontroli stanu technicznego przeprowadzanej przez pracowników Ośrodka lub, w przypadku parku linowego – przez przedstawiciela wykonawcy. Ustalenia corocznych kontroli placu zabaw i siłowni dokumentowano w formie protokołów. Dyrektor wyjaśnił, że urządzenia parku linowego w trakcie jego działania podlegały codziennym przeglądom przeprowadzanym przed ich uruchomieniem przez pracowników zajmujących się obsługą tego parku.

Z analizy dokumentacji obiektów małej infrastruktury zarządzanych przez Ośrodek wynikało, że znajdowały się w niej protokoły rocznych przeglądów technicznych placu zabaw i siłowni przeprowadzonych przez jego pracowników (w tym Dyrektora), sporządzone w maju 2017 r. i w maju 2018 r. Zawierały one m.in. stwierdzenie niewystępowania bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób korzystających z tych obiektów oraz ustalenia dotyczące niezbędnych do wykonania prac (np. naoliwienia ruchomych elementów urządzeń, dokręcenia połączeń śrubowych, konserwacji elementów drewnianych, wymiany piasku w piaskownicy, czyszczenia sztucznej nawierzchni amortyzującej upadki i naprawy powierzchni lakierowanych w urządzeniach zabawowych).

Ośrodek przeprowadzał wymagane przez producentów urządzeń kontrole okresowe¹⁹ i funkcjonalne²⁰ placu zabaw i siłowni. Nie były one jednak dokumentowane jako ww. rodzaje kontroli. Ośrodek nie prowadził też odrębnej ewidencji zgłoszonych i ustalonych w wyniku kontroli wewnętrznych nieprawidłowości dotyczących urządzeń zamontowanych na placu zabaw i siłowni²¹. Nieprawidłowości takie rejestrowano m.in. w formie protokołów kontroli technicznych, a w okresie funkcjonowania parku linowego (maj – wrzesień), pracownicy Ośrodka dokonywali codziennych przeglądów technicznych znajdujących się w nim urządzeń i instalacji, dokumentując je w „Dziennych Raportach z Parku Linowego”.

Analiza dokumentacji dotyczącej gwarancji udzielonych dla urządzeń stanowiących wyposażenie placu zabaw i siłowni wykazała, że uzależniały one uznanie gwarancji od stosowania się do instrukcji obsługi i konserwacji tych urządzeń. Instrukcje te przewidywały konieczność przeprowadzania kontroli okresowych, funkcjonalnych i corocznych. Nie uzależniano natomiast uznania gwarancji od wymogu dokonywania kontroli przez autoryzowany serwis. W przypadku parku linowego, umowa z wykonawcą określała wyłącznie rękojmię za wady przedmiotu umowy, a wykonawca został zobowiązany do natychmiastowego usunięcia awarii spowodowanej niewłaściwym wykonawstwem.

W badanym okresie wykonawca parku linowego przeprowadził trzy roczne przeglądy okresowe tego obiektu. W ich wyniku wskazano usterki (m.in. konieczność wymiany trzech drabin i sześciu belek, zabezpieczenie podestów impregnatem oraz naciągnięcie tzw. tyrolki i nakrętek kołpakowych), które zostały usunięte przez pracowników Ośrodka. Dwukrotnie (w 2018 r. i 2019 r.) zalecono w nich konieczność uzyskania opinii dendrologa.

¹⁸ Do nadzoru nad tymi obiektami wykorzystywano także monitoring wizyjny zainstalowany w Parku.

¹⁹ Zgodnie z instrukcjami konserwacji urządzeń placu zabaw i siłowni plenerowej, w zależności od stopnia użytkowania tych urządzeń, należało ją przeprowadzać co 1 -7 dni.

²⁰ Zgodnie z instrukcjami konserwacji urządzeń placu zabaw i siłowni plenerowej należało je przeprowadzać z częstotliwością co 1 – 3 miesiące.

²¹ Obowiązek dokumentowania takich kontroli nie wynikał z instrukcji obsługi i konserwacji urządzeń, nie było też obowiązku prowadzenia takiej ewidencji.

W opinii z 11 maja 2018 r. dendrolog stwierdził ogromne tempo oraz stopień pogorszenia się stanu fitosanitarnego drzew oraz uznał, że zakres tego zjawiska wyklucza zaniedbania jako jego przyczynę. Wyraził też opinię, że nastąpiło to w wyniku zmian warstw gleby magazynujących i odprowadzających wodę, spowodowanych pracami melioracyjnymi na terenie Parku, a w przypadku zachwiania gospodarki wodnej żadne zabiegi i techniki nie mogły zapobiec takiej sytuacji. Zalecił m.in. usunięcie koron drzew martwych lub będących w zaawansowanym procesie zamierania, wchodzących w skład parku linowego oraz okorowanie i zaimpregnowanie pozostałej części pnia, aby mógł nadal spełniać swoje funkcje.

W opinii wydanej 12 marca 2019 r. dendrolog stwierdził natomiast, że nie znaleziono żadnego pnia, w którym osłabienie funkcji statyczno-mechanicznych kwalifikowałoby go do wyłączenia z eksploatacji ze względu na realne zagrożenie bezpieczeństwa.

Także w marcu 2019 r. kontrolę parku linowego przeprowadził Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Iławie. W jej wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie sformułowano wniosków i zaleceń pokontrolnych.

Powołany na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o NIK biegły w dziedzinie bezpieczeństwa parków linowych dokonał przeglądu technicznego pod względem zgodności z normą PN-EN 15567 Urządzenia sportowe i rekreacyjne – Tory linowe oraz przeglądu sprzętu asekuracyjnego wykorzystywanego w parku linowym zarządzanym przez OSiR. Stwierdził, że użytkowany w parku linowym sprzęt asekuracyjny nadaje się do użytku²². Według oceny biegłego najważniejsze zagrożenia ujęte „od najgroźniejszych”, występujące obecnie w parku linowym to:

- gnijące pnie drzew, na których zamontowany jest park linowy,
- zbyt nisko poprowadzona lina asekuracyjna oraz pętle asekuracyjne,
- brak osłon podestów na zjazdach tyrolskich,
- brak strefy bezpiecznej nawierzchni na zjeżdżalni,
- ryzyko uderzenia obciążników w przypadkową osobę,
- ryzyko skaleczenia o ostre niezabezpieczone elementy na parku (liny, kausze, gwinty zacisków, gwoździe),
- niewłaściwy montaż zacisków.

Sformułował też zalecenia dotyczące m.in.:

- systemowego zastosowania poprawnego montażu zacisków na całym parku linowym,
- zabezpieczenia materacami wszystkich elementów kolizyjnych na przebiegach zjazdów tyrolskich,
- zastosowania zabezpieczenia – odciągi, podpory – obciętych drzew lub przeprowadzanie na bieżąco wnikliwej kontroli pozostałych po drzewach słupów.

Biegły uznał również, że „stan zagrożenia na całym parku linowym określiłbym jako znaczny”. W jego opinii „należy wyłączyć z użytkowania park linowy lub część parku linowego do czasu wykonania napraw ujętych w zestawieniu wysoki poziom zagrożenia”. Biegły wykazał konieczność m.in.:

- zabezpieczenia końców lin i innych wystających elementów przed skaleczeniem oraz nakłuciem oka,

²² W trakcie oględzin przeprowadzonych przez biegłego wycofano z użytkowania łącznik budowlany i jedną uprząż.

- zamontowania lin w taki sposób aby nie występowały żadne elementy mogące skaleczyć użytkowników (np. nieosłonięte gwinty zacisków oraz odstające, niewłaściwie użyte kausze),
- niedopuszczenia aby przy lonżach bez absorberów energii punkt jej przypięcia znajdował się poniżej centralnego punktu upręży, w który wpięta jest lonża,
- osłonięcia materacami miejsc, o które może uderzyć się użytkownik,
- zastosowania odciągów przeciwstawiających się sile działającej na drzewa od obciążonych lin,
- ogrodzenia miejsc, w których elementy przeciwwag przemieszczają się na niedużej wysokości,
- przebudowania systemu asekuracji przy wejściu do zjeżdżalni,
- wydzielenia strefy bezpieczeństwa zjeżdżalni,
- wymiany na pal uszkodzonego drzewa na trasie tyrolkowej.

Jak wyjaśnił Dyrektor, po zapoznaniu się z opinią biegłego wystąpił do wykonawcy parku linowego o ustosunkowanie się do poczynionych przez niego ustaleń. Zwrócił się również o opinię do dendrologa, który 21 maja 2019 r. przeprowadził badanie drzew znajdujących się w parku linowym²³. W jego wyniku dendrolog poinformował Dyrektora, że niektóre pozbawione koron drzewa wykazują objawy miejscowego rozkładu, co jest naturalnym i postępującym procesem w przypadku martwej tkanki. Zdaniem dendrologa, pnie były w ogólnie dobrym stanie, proces rozkładu nie był zaawansowany i nie powodował istotnego osłabienia pni pełniących funkcję podpór parku linowego. Ocenił on także, że pod warunkiem odpowiedniej konserwacji, okorowane drzewa będą bezpiecznie służyć przez co najmniej trzy lata, nie stwarzając zagrożeń dla korzystających.

Dyrektor wyjaśnił, że park linowy zostanie uruchomiony w sezonie 2019 r. „dopiero po uzyskaniu całkowitej pewności, że korzystanie z niego nie zagraża bezpieczeństwu korzystających”.

(akta kontroli str. 106-114, 124-127, 139-158, 168-213)

1.9. W latach 2017-2019 (I kwartał) w Ośrodku nie prowadzono rejestru zgłoszeń uszkodzeń urządzeń oraz innych nieprawidłowości na obiektach małej infrastruktury, tj. placu zabaw, siłowni i parku linowym. OSiR nie otrzymał w tym czasie od podmiotów zewnętrznych informacji o nieodpowiednim stanie technicznym zarządzanych przez niego obiektów małej infrastruktury oraz nie wpłynęły do niego skargi i wnioski dotyczące ich funkcjonowania.

(akta kontroli str. 115-118, 127-138)

1.11. Dyrektor wyjaśnił, że problemy związane z zarządzaniem obiektami małej infrastruktury dotyczyły głównie utrzymywania ich w sprawności technicznej i czystości. Podał także, że w latach 2017-2019 (I kwartał) nie odnotowano na takich obiektach poważnych awarii, wypadków i innych zagrożeń, które mogłyby skutkować wyłączeniem ich z użytkowania.

(akta kontroli str.124-127)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Siłownia znajdująca się na terenie Parku została wykonana w 2015 r. bez zgłoszenia budowy właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej, tj. Staroście Powiatu ławskiego. Było to niezgodne z art. 30 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego. OSiR nie skorzystał także z możliwości wynikającej

²³ Do zakończenia kontroli NIK, opinia pisemna znajdowała się w trakcie przygotowania.

z art. 30 ust. 1a Prawa budowlanego, tj. nie wystąpił o uzyskanie pozwolenia na budowę tego obiektu.

Dyrektor wyjaśnił, że wykonania siłowni nie zgłoszono przez niedopatrzenie. W trakcie kontroli NIK (7 maja 2019 r.) Dyrektor wystąpił do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Iławie z wnioskiem o legalizację tego obiektu.

(akta kontroli str. 71-72, 128-138)

2. Ogrodzenie placu zabaw wykonane zostało z siatki metalowej o ostrych zakończeniach. Było to niezgodne z § 41 pkt 1 i 2 rozporządzenia stanowiącymi, że ogrodzenie nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt, a umieszczanie na ogrodzeniach, na wysokości mniejszej niż 1,8 m, ostro zakończonych elementów jest zabronione.

Dyrektor wyjaśnił, że ogrodzenie w takim stanie zostało przekazane Ośrodkowi przez inwestora, tj. Urząd Miasta Lubawa. Poinformował także o usunięciu tej nieprawidłowości w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 85-105, 128-138)

3. W dostępnej m.in. na stronie internetowej OSiR Instrukcji bezpiecznego użytkownika parku linowego znajdowały się zapisy o tym, że wejście na jego teren następuje na własną odpowiedzialność, a grupy zorganizowane wchodzi na własne ryzyko i odpowiedzialność. Zapisy te były niezgodne z obowiązującym regulaminem korzystania z parku linowego, uchwalonym przez Radę Miasta Lubawa oraz z postanowieniami rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, opisanego w punkcie 1.7. niniejszego wystąpienia. Stanowiły tzw. klauzulę niedozwoloną, tj. sprzeczną z dobrymi obyczajami i rażąco naruszającą interesy konsumentów. Wyłączały bowiem odpowiedzialność zarządcy za szkodę na osobie i przerzucały na użytkownika odpowiedzialność za szkody o charakterze materialnym powstałe w parku.

Dyrektor wyjaśnił, że ww. zapisy były wynikiem niedopatrzenia. Zostały one usunięte w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 119-123, 128-138)

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli w wyniku kontroli nie sformułowała uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski Doprowadzenie do legalizacji siłowni znajdującej się na terenie Parku.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 5 czerwca 2019 r.

Kontroler
Andrzej Sibierski
Specjalista Kontroli Państwowej

.....
podpis

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie
z up.

Piotr Wanic
Wicedyrektor